אין שטראָם פון לעבן

שפּאַנענדער ראָמאַן פון דעם אידישן לעבן אין אַמעריקע

פון דר. ל. בּ—ן

(פאָרטזעצונג)

און ער האָט אַ שמיץ געטאָן דעם בוך פון זיך און ער האָט פאַרדרייט די עלעקטרישע ליכט . . .

אויף מאָרגן ביינאַכט איז אין ראַבי בערנשטיינס טעמפּל געווען אַן אונטערנעמונג צו גונסטן פון דעם מיליאָן־דאָלאַר־פאָנד פאַר די אידישע מלחמה קרבנות אין אייראָפּע. צו דער האָיקער אונטערנעמונג זיינען אַלע פון רובינטשיק'ס הויז געגאַנגען. רובינטשיק אַליין האָט געזאָלט זיין דער פאָרזיצנדער ביי דער דאָזיקער אונטערנעמונג און עני האָט אויך געזאָלט אַנטייל נעמען אין דעם קאָנצערט.

די מיטגלידער פון דעם טעמפּל, אַלע פאַרמעגלאַכע אידן, זיינען אַהער געקומען מיט זייערע פאַמיליעס. אין דער פאָדערשטער רייע איז געזעסן ראַבינס, צווישן עני'ן און אסתר'ן און לעבן זיי רוטי און שאָסקע. אויף דער פּלאַטפאָרם מע זיינען געזעסן רובינטשיק און דאָס בערנשטיין. רובינטשיק, אויסגעפּוצט אין אַ טאַקסידאָ און אַ גשפּרעטע העמד, וואָס האָט אַזוי געגלאַנצט ווי זיין שאַרבען, האָט אויסגעזען זייער ערנסט און פאַרהאַוועט. ראַבי בערנשטיין האָט געקוקט מיט זיין באַזונדערן ווייזן, פאַטעלאַכן בליק אויף דעם בוך, וואָס איז אויף די פּלעצער געזעסן, און פון צייט צו צייט האָט ער צו אימיצן אַ שמייכל געטאָן און מיט'ן שוואַרצן קאָפּ אַ מאַך געטאָן.

די עלעקטרישע לאָמפּן האָבן געגאָסן אַ יום־טוב'דיקן שיין אַרום זיך. דאָס צירונג אויף די אויסגעפּוצטע פרויען האָבן אויך יום־טוב'דיק געפינקלט, יום־טוב'דיק האָבן אויך געשמייכלט זייערע געפּודערטע פּנים'ער.

דאָן האָט רובינטשיק זיין קורצע רעדע געדאַרפט אַנהיב און דערקלערט דעם צוועק פון דער אונטערנעמונג. האָט ער גערעדט און געשריען אַזוי הויך, ביז דער עולם אינ'ם טעמפּל האָט זיך אומרואיק גענומען מאַן באַוועגונג אויף זייערע פּלעצער און פּעמונדיק הוסטן דאָן האָט ער אויך ניט אויפגעהערט, געפאָכט צו אַלעמען מיט אַ פויסט און געשריען נאָך העכער צום צוואַנציקסטן מאָל די איינענע ווערטער:

— מיר זיינען! מיר זיינען בני רחמנים! מיר זיינען גוטע אַמעריקאַנער! לעבן אונטערן שוץ פון אונזער גלאָריי־כער פאָן. מיר זיינען באַרייט דאָס לעבן אויסצוגעבן פאַר אונזער לאַנד. אָבער מיר זיינען אידן! בני רחמנים! מיר מוזן שטיצן אונזערע ברידער אין פרעמדע לענדער אויך! מיר מוזן דאָס טאָן אַלס גוטע אַמעריקאַנער און אַלס אידן בני רחמנים. איך און מיין עני'ס חתן האָבן שוין געגעבן טויזנטער, און מיר וועלן נאָך געבן. גיט אויך! אידן זייט איר, בני רחמנים און גוטע אַמעריקאַנער ביי־נער! . . .

אינ'ם האַלז האָט אים גענומען ווי טאָן, ער איז צוגעגאַנגען צום סטענדער וואו אַ סאַפּאַן זעלצער וואַסער איז געשטאַנען, האָט אָנגעגאָסן אין גלאָז אין אַ זופּ געטאָן. דערנאָך, האָט ער ווייטער גענומען ריידן.

— אוי, ווי איז מיר! — האָט עני אַרויסגעמורמלט און זי האָט אין אַ קוק גע־טאָן פאַרצווייפלט אויף ראַבינס'ן. ער האָט געקוקט אויף רובינטשיק'ן און גע־שמייכלט. אסתר האָט געקוקט אויף איר מאַן, און איר אויגן האָבן צו אים, האָט זיך געראַכט, געשריען: — גענוג שוין, גוואַלד־גענוג! — רוטי האָט זיך צעגוים־געקאָרטשעט אינגאַנצן, געהאַלטן דאָס טיכל ביי די ליפּן און געלאָכט אין זיך. שאָסקע איז געזעסן, ווי אויף הייסע קוי־לען, האָט געקוקט מיט אַ צעפּלאַמטן פּנים אויף איר ברודער און יעדע ווײַלע האָט זי זיך אַ קער געטאָן דאָ צו רוטי'ן און דאָ צו אסתר'ן אויפגערעגט אַרויס־געמורמלט:

— גוואַלד, איך וועל באַלד חלש'ן!...

ראַבי בערנשטיין איז געזעסן אויסגע־בויגן אויף זיין שטול און האָט געהאַלטן די האַנט אויף זיין שטערן אַזוי, אַז זי האָט אינגאַנצן פאַרדעקט זיינע אויגן און עס איז שווער געווען צו זען, ווי אַזוי ער פאַרהאַלט זיך צו רובינטשיק'ס רעדע.

צום סוף, האָט רובינטשיק געענדיקט זיין רעדע מיט אַ הייזעריקן קול, שאָסקע האָט דאָן טיף אָפּגעאָטעמט, אַזוי ווי זי וואָלט אַ שווערע משא פון זיך אַרונטער געוואָרפן. אויף אסתר און עני דאָך דעם אַטעם דאָן אָפּגעצויגן. און רוטי האָט זיך דאָן אויסגעגלייכט אויף איר אָרט, אַ פּאַטש געטאָן מיט די הענט און שטיפּע־ריש אַרויסגעמורמלט:

— הוררא פאַר פּאַפּאַ, געענדיקט! ...

דערנאָך האָט ראַבי בערנשטיין געד־רעדט. דער עולם איז געווען ערנסט. דאָ און דאָרט האָט זיך אַ זיפץ דערהערט. דאָ און דאָרט האָט אַ פרוי אַ טרער אַרונטער־געוויישט. רובינטשיק איז געזעסן הינטער אים אויף דער פּלאַטפאָרמע, האָט זיך געוויישט דעם שווייס און שווער געמאַפּעט יעדע ווײַלע האָט ער אַ מאַך געטאָן מיט'ן קאָפּ, אַזוי ווי ער וואָלט געוואָלט וויינען, אַז ער איז מסכים מיט דעם, וואָס ראַבי בערנשטיין זאָגט.

דערנאָך האָט עפּעס אַ מיידל געזונגען און מען האָט איר שטאַרק אַפּלאָדירט. און דערנאָך האָט עני געשפּילט אויף דער פיאַנאָ און מען האָט איר שטאַרק אַפּ־פלאָדירט.

דאָן, ווען עני האָט צוריק פאַרנומען איר פּלאַץ לעבן ראַבינס'ן, פאַררויטלט פון די אַפּלאָדיסמענטן, האָט פּלוצלונג ראַבי בערנשטיין פאַראָן די פּלאַטפאָרמע און איז צוגעגאַנגען צו ראַבינס'ן.

— מר. ראַבינס — האָט ער זיך אָנ־גערופן מיט זיין לאַטשענדיקן קול — פאַשר וואָלט איר געזאָגט אַ פּאָר ווער־טער? . . .

— איך? — האָט ראַבינס אַרויסגע־רעדט פאַרוואונדערט.

— איר זייט אַמאָל געווען אַ גוטער רעדנער, האָט מיר אייער אָנקל דערציילט.

און דאָן האָט זיך עפּעס אין ראַבינס'ן אויפגעגאָפּט. ער האָט דערשפּירט אין זיך דעם כוח און דעם חשק צו ריידן. ער האָט זיך דערפילט ווי אין יענער צייט, וועגן זיין צוגג האָט געבראָכן פון דעם פייער, וואָס האָט זיך פון זיין נשמה געריסן . . . ער האָט אַ טראַכט געטאָן:

— אפשר . . . מיר וואָלט דאָן לייכ־טער געווען.

און דאָן האָט ער געענטפערט:

— איך האָב שוין לאַנג ניט גערעדט. ניין, איך קאָן ניט . . .

—עטלאַכע ווערטער בלויז — איז ראַ־בי בערנשטיין צוגעשטאַנען צו אים.

דאָן האָט רוטי זיך מיט אַמאָל אַריינגע־מישט:

— מען דאַרף ניט, ראַבי בערנשטיין, נאָך אַזאַ רעדנער ווי ראַבי בערנשטיין, האָט זי זיך אַ קער געטאָן צו ראַבינס'ן — דאַרפסטו ניט ריידן. עס איז גענוג אַז פּאַפּאַ האָט גערעדט.

אירע ווערטער האָבן אויף אים גע־ווירקט ווי אַ ווינט אויף אַ פייער. דער ברען צו רעדן האָט זיך נאָך שטאַרקער אין אים צעפלאַמט. אַזוי פּלוצלונג האָט ער זיך קלאָר דערמאָנט אַן אַ מאָמענט וואָס ער האָט שוין לאַנג, לאַנג געהאַט פאַרגעסן; וועגן ער איז נאָך יאָשקע גע־וועזן, אין איין מאָל אויסגעקוקט צו ריידן אויף אַ מאַסנפאַרזאַמלונג נאָך אַ צאַרס'ן אַן דעם מיידל וואָס ער האָט געליבט, איז דאָרט געווען אין אים אַ מאָטיווע עצבערענס, צו אַ דרייטל יאָרהונדערט זיינען דאָרט קידני פּילס אַנערקענט געוואָרן ווי אַ רפואה פאַר רוקן־ברעכע־ניש, רומאַטיזם, פּענכער טראַבלס און אַלע אַנדערע קראַנקהייטן פאַראורזאַכט פון פעלערהאַפטע נירן. צו באַ־קומען ביי אַלע דילערס פאַר 50 ס. אַ באַקס, אָדער 6 באַקסעס פאַר $2.50, אָדער דירעקט, וועגן איר שיקט צו דעם פּרייז, פון

THE DODDS MEDICINE CO. LTD.
Toronto 2, Ont.

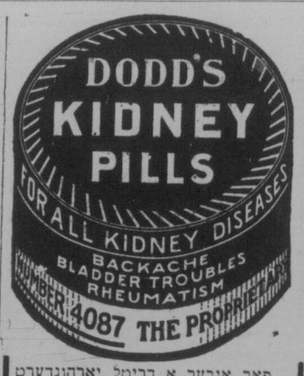

מיר מאַכן שהחיינו

(שלום פון זייט 2)

אינגאַנצן איינגעאָרדנט וועט געבן די ציר־ניסטישע אָרגאַניזאַציע פון בולגאַריע — פון וואַנען די חברים זיינען.

אין דער פייערונג האָבן אַנטייל גענו־מען פאַרשטייער פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע און פון די אַהומיקע קאָלאָ־ניעס. יעדער איינער האָט געפּלאַנצט אַ בוימל, און דאָס לעצטע בוימל האָט פאַר־פלאַנצט דאָס איינגסטע קינד פון דער קאָ־לאָניע. יעדער איינער האָט געוואָלט מקיים זיין די מצות פון פלאַנצן. מען האָט דאָן געגעבן "כבוד" די געסט אַרום דעם בר־מעס, וואָס איז פאַרלויפיק דער איינצי־קער בנין אין דער נייער קאָלאָניע, און דאָן האָט מען אָנגעהויבן טאַנצן אַ "האָ־ראָ".

"אַנו באַנו אַרצה בכנות ולהבנות בה", איז די נייע האָראָ. ווער האָט זי געשאַפן — פרעגט איר? קיינער וויים עס ניט. אָט דאָס איז דער צווייטער פון אַ"י. — "מיר זיינען געקומען אין לאַנד אַריין איר בוועגן און אַליין זיך איבערבויען" — אָט דאָס זיינען אונזערע אמת'ע כוונות "זיך איבערבויען און זיך אויפלייזן" ווי עס ווערט אין ליד געזונגען!

און גראָד איז אויסגעפאַלן די פייע־רונג דעם זעלבן טאָג, ווען מען פאַרענ־דיקט דעם בנין פון די מצבות פון די קדושים, וועלכע זיינען געפאַלן אויף אַביב. און מיר האָבן זיך געוואָלט אויף זייער קבר לייגן, אַנשטאָט בלומען, אַ פריש שטיקל צעאָקערט ערד פון דער נייער קאָלאָניע, זיי וויינען, אַז ניט אומ־זיסט האָבן זיי זייער בלוט פאַרגאָסן. אונ־זער אויפבויונגס אַרבעט גייט פאָר! אַ נייער אידישער פונקט איז צוגעקומען! מיר האָבן די וואָך אַ שהחיינו געמאַכט און זאָלן מיר האָבן געלט וועלן מיר ווייַ־טער נייע קאָלאָניעס גרינדן. באַרן איז פאָ־ראָן, מעגען צו קאָלאָניזירן אויך, נאָר געלט פעלט. און מיר וויל־לן האָפן אַז דאָס וועלן פאַרשטיין די אידן אין גלות מש־לים צו זיין! צו געבן די מעגלאַכקייט דעם קרן־היסוד צו פאַרענדיק אונדער בנין!

שלעכטע און פינסטערע כחות האָבן גע־וואָלט אונזערע קולטור אַרבעטן אין לאָנד צושטערן, צו מאַכן צונישט אונזער אָנ־געשטרייטענטע באַפרייאונגס אַרבעט, אָבער עס האָט זיך זיי ניט איינגעגעבן און עס וועט זיך זיי דאָס ניט איינגעבן! מיר וועלן ניט צוריקטרעטן פון אונזער אַרבעט וואָס די געשיכטע האָט אויף אונז אַרויס־געוואָרפן, און אונזער וועג וועלן מיר ווייַ־טער גיין! און דאָס איז דאָך דער איינ־ציקער וועג: אויסלייזן דעם באַרן. שאַפן אידישע קאָלאָניעס וועלכע זאָלן זיין פאַר אַ מוסטער פאַר דער וועלט, און שאַפן אַ אידיש אַרבעטער און פּויערן פאָלק! דער וועג איז אַ ליידיקער. אָבער מיר וועלן אים דורכמאַכן ביז מיר וועלן קומען צום ציל.

אַן אענטפער אויף אַ בריוו

חשוב'ער רעדאַקטאָר, —

די פאַרוואוסונג פון מושב זקנים בעט אייך פאַרעפנטלאַכן אין אייער ווערטער צייטונג דעם דאָזיקן בריוו אַלס אענטפער אויף דעם בריוו וואָס איז דערשינען אין "דאָס אידישע וואָרט" לעצטן פרייטאָג, דעם 25טן אפּריל.

די מינוטס פון דעם 24טן אפּריל וועלן פאַרענטפערן די פינף קשיות פון די פראַ־גע שטעלער:

"דאָנערשטאָג אָוונט דעם 24טן אפּריל, 1930, איז אָפּגעהאַלטן געוואָרן אַ געמיינ־זאַמער מיטינג אין מושב זקנים פון די פאַלגנדע באַלעבאַטים פון שטאָט: הרב כהנאָוויטש, מיכל טעסלער און דוד רוזען, ווי אויך מר. גרינבערג, נייטנסאָן, הערי פיינסטיין, בעקער, גערשפעלד, ב. קאַהען און מרס. מינגעראָוס. מר. י. גרינבערג, אַלס פאָרזיצער. האָט געעפנט די פאָרזאַמלונג, דערקלערנדיק די אורזאַך פון דעם מיטינג, אַזוי ווי די פאַרוואַלטונג פון מושב זקנים האָט דערהאַלטן אַן אָפּליקאַציע פון מר. ראַסקין, אַ פאַראַלזיירטער, מען זאָל אים אַריינלאָזן אין מושב זקנים, און אַזוי ווי קיין פּלאַץ איז ניטאָ, און מאַכן אַן אויס־נאַם קאָנען מיר ניט, ווייל עס זיינען פאַ־ראַן פיל פאַראַלזירטע וועלכע בעטן מען זאָל זיי אַריינלאָזן פאַר אַ רעדנער אין אַ מיינונג דאָס מען וואָס פאַר אַ רעדנער ער איז. כמעט דאָס איינענע האָט ער איצט גע־פילט . . .

ער האָט אַ קוק געטאָן אויף רוטי'ן מיט פאַרטראַכטע אויגן און געשמייכלט. און פּלוצלונג האָט ער געזאָגט:

— איך וועל פּרובן . . .

און אין זיינע אויגן האָט זיך אָפּגע־שפּילט יענע פאַר'חלומ'טקייט, וואָס מען קאָן אַמאָל באַמערקן ביי אַ קינסטלער, בעת די פליגל פון באַייסטערונג האָט זיין גייסט דערפילט.

און באַלד האָט ראַבי בערנשטיין אים פאַרגעשטעלט פאַר'ן עולם. און ווי אין אַ חלום, איז ער אויף דער פּלאַטפאָרמע אַרויף, און ווי דורך אַ חלום, האָבן זיך די אַפּלאָדיסמענטן פאַר אים געטראָגן.

ער האָט זיך אויסגעשטעלט אויף דער פּלאַטפאָרמע און אַ קוק געטאָן פאַר זיך אויפ'ן עולם און האָט רוטי'ן דערזען... זי איז געזעסן מיט אַן אויסגעצייכענעם האַלז און האָט געקוקט צו אים מיט אומ־אַלע אַנדערע קראַנקהייטן פאַראורזאַכט און אַזאַכט פון פעלערהאַפטע נירן. צו באַ־קומען ביי אַלע דילערס פאַר 50 ס. אַ באַקס, אָדער 6 באַקסעס פאַר $2.50, אָדער דירעקט, וועגן איר שיקט צו דעם פּרייז, פון

THE DODDS MEDICINE CO. LTD.
Toronto 2, Ont.

דער רעדנער קאָנטעסט אין פּרץ־שול

פרייטאָג, 14טן מאַרט, אַז פאָרגעקומען דער יערלאַכער רעדנער קאָנטעסט פון די קינדער פון דער פּרץ־שול, אין פּרץ זאַל. עס האָבן גערעדט זיבן קינדער — צוויי פון מיטל־שול, און פינף פון קלאַס "ו". די פאָלגנדע האָבן גערעדט: חיים הערשטיין, יצחק ריווקין (ביידע פון מיטל־שול) חנה סודאַק, רבקה ווייסמאַן, אסתר קלאַפּמאַן, משה בובים און בנימין לבדי (אַלע פון קלאַס "ו").

דער ערשטער רעדנער איז געווען חיים הערשטיין. ער האָט גערעדט איבער דער טעמע "אַרץ־ישראַל און ביראַ־בידזשאַן." ער האָט אָנגעוויזן זייערע מעלות און חס־רונות. דער רעדנער איז געקומען צום באַ־שלוס, אַז אַ בעסערע באַציאונג מצד די ביידע ריכטונגען בנונע איינע די אַנדערע וואָלט געבראַכט פיל מער נוצן פאַר זיי, איידער די איינגע, סוביעקטיוויטעט וואָס הערשט צווישן זיי הייגט צו טאָג.

דער צווייטער רעדנער איז געווען יצ־חק ריווקין. זיין טעמע איז געווען "אידי־שע פראָבלעמען." ער האָט באַרירט די פראַגע פון שפּראַך, אידישן בטחון, "אתה בחרתנו" נעראַנק, אַנטיסעמיטיזם, ציר־ניזם און קאַמף צווישן פאַרטייאישע און אומפאַרטייאישע שולן. ער האָט גערעדט פּרא־ציוניסטיש און האָט געזאָגט, אַז דער קאַמף פון די פאַרטייאישע שולן און אומ־פאַרטייאישע שולן איז זייער שעדלאַך פאַר דער דערציאונג פון די קינדער, און אַז אַ נאַציאָנאַלע דערציאונג איז זייער נויטיק פאַר דער אידישער יוגנט.

דאָן האָט בנימין לבדי געדערט וועגן דעם "אַנטיסעמיטיזם און זיין ווירקונג." ער האָט אַרויסגעבראַכט אין זיין רעדע די פאַרשיידענע שאַטירונגען און ניואַנ־סען פון דעם אידן האָס אין פאַרשיידענע לענדער. ער האָט אויך אָנגעגעבן איינ־קע אורזאַכן פון דעם אַנטיסעמיטיזם. דער רעדנער האָט דאָן געזאָגט, אַז דער אַנ־טיסעמיטיזם האָט פאַראורזאַכט די ציר־ניסטישע־באַוועגונג אויף דער אידישער נאַם.

משה בובית האָט גערעדט וועגן שלום עליכם. ער האָט גערעדט וועגן זיין ווערק "מנחם מענדל" און וואָס עס שטעלט פאַר מיט זיך. דער רעדנער האָט דערציילט וועגן שלום־עליכ'ס אַרט שרייבן און די הויפּט מאָטיוון פון זיין שרייבן.

חנה סודאַק האָט גערעדט וועגן דער "נייטוועניריקייט פון ספּאָרט אין די שר־לען." זי האָט קלאָר אַרויסגעבראַכט דעם פאַקט, אַז פיזישע איבונגען אַנטוויקלען דעם קערפּער און ממילא אויך דעם גייסט. אויף דעם סמך איז זי געקומען צום באַשלוס, אַז ספּאָרט, ד. ה. פיזישע איבונגען, איז זייער און זייער נויטיק אין די שולן.

רבקה ווייסמאַן האָט גערעדט וועגן "געלערנטקייט". זי האָט באַוויזן, אַז גע־לערנטקייט מאַכט דעם מענשן חשוב'ער ביי זיינע מיטמענשן און אויך העלפט עס פאַרבעסערן דעם עקאָנאָמישן מצב פון דעם אינדיווידיאָוס, געבנדיק אים אַ גע־לעגנהייט צו קריגן וואָס העכערע שטעלעס א. א. וו. אַרויסגייענדיק פון דעם שטאַנד־פּונקט איז די רעדנערן געקומען צום באַ־שלוס, אַז עס איז אַ גרויסע מעלה פאַר יעדן מענשן צו זיין געלערנט.

די לעצטע רעדנערן איז געווען אסתר קלאַפּמאַן. זי האָט גערעדט וועגן "יאַסע־לע", אַ דערציילונג פון שלום אַש. זי האָט צום ערשטן באַדויערט, וואָס אין דער אי־דישער ליטעראַטור פעלט נאָך אַ נעוויע קינדער ליטעראַטור. דאָן איז זי איבערגע־גאַנגען צו דער מעשה גופא. ספּעציעל האָט זי זיך אויסגעצייכנט מיט דער לעע־טער טייל פון איר רעדע. זיי האָט זייער שיין באַוויזן דעם טיפן תהום צווי־שען דער יוגנט פון דער אַלטער היים און דער יוגנט פון אַמעריקע. זי האָט אויך זייער בולט אַרויסגעבראַכט, אַז זי האָט יאַסעלע'ן זייער גוט פאַרשטאַנען, — אַ זאַך, וואָס איז נאָך גאַנץ שווער פאַר דער מאָדערנער אַמעריקאַנער יוגנט.

דר. וויקטאָר האָט דאָן גערעדט און קרי־טיקירט די רעדנער, אַנווייזנדיק זיי אויף זייערע מעלות און חסרונות. ער האָט צע־טיילט די פּרייז צו די פאָלגנדע: יצחק ריווקין, משה בובית, אסתר קלאַפּמאַן און חנה סודאַק.

יצחק ריווקין, — 15 יאָר, תלמיד פון מיטל שול פון י. ל. פּרץ שול.

אַן אַן עקזאַמען

געוווּנטע מעמער, אין עלטער פון 15 ביז 45, קאָנען באַקומען אַ פּאָליסי פאַר $3,000.

רייטס פאַר $3,000

Age	Rate	Age	Rate
20	$52.05	35	$76.75
25	58.14	40	91.35
30	66.00	45	110.85

EXCEL

פּאָליסי פאַרזאָרגט:

$3,000 אין פאַל פון נאַטירלאַכן טויט
$6,000 אויב צופעליק דער־הרג'עט
$30.00 אַ מאָנאַט אויב פולשטענדיק פאַרקריפּלט ווי אויך $3,000 נאָכן טויט

מעלדט דעם קופּאָן היינט

EXCELSIOR LIFE
INSURANCE COMPANY
601 McArthur Bldg., Wpg., Man.

Please send me particulars about your "EXCEL" Policy.

Name ..... Age .....

Address .....

ווערינאָס אַלטערס, רינגערע וואונדז, עקזעמאַ און אַלע אַנדערע הויט קראַנק־הייטן נעהיילט וויי איר אַרבעט. לייכטע יעלבסט היים באַהאַנדלונג נע־נוצט מיט אויסגעפּרוּווטן דערפאָלג פאַר אַ סך יאָרן וואו אַלע אַנדערע רפואות האָבן ניט געהאָלפן. אַ סך באַשטעטיקונגען. שרייבט צו:

NURSE DENCKER
610½ Portage Ave.
WINNIPEG

פרט. סטאַק, סיעלד, פאַנ., שרייבט: "אייער סערוויצ־ען האָט געטאָן וואונדער פאַר מיר. דער אַלטער האָט זיך געבעסערט נאָכ'ן ערשט טאָג אַנווענדן דעם אינסטענט. איך קאָן אויף אַוויסיל ניט אויסדריקן מיין דאַנקבאַרקייט אַ.א.וו.

ערע קרובים אין סאַוועט רוס־לאַנד אַדער אוקראַינע, פּוילן אַדער רומעניע, דאַרפן איר זען, אַז עס זאָל געשיקט ווע־רען דורך דער־

קענערזען נעשאַנאַל עקספּרעס

דאָס געלט איז זיכער און ווערט צוגעשטעלט צייט אין הויז צו דער יעלבער צייט אויסגע־צאָלט אין אַמעריקאַנער דאָלאַרן. יעדע קבלה (רעסיט) פאַר דעם געשיקטן געלט פון דער קענערזען נעשאַנאַל עקספּרעס איז גאַראַנטירט פון דער גאַנאַדער רעגירונג.

פאַר וויטערע איינצעלהייטן שרייבט

Canadian National Express
355 McGill St., Montreal

יעדער אַגענט פון דער קענערזען נעשאַנאַל רייזלוויי (איינקאָם) קאָן שיקן געלט אַהיים. וועז איר שיקט פּעקלאַך, פאַרגעס שטענדיק פאַר קענערזען נעשאַנאַל עקספּרעס

אַדווערטייזט אין "דאָס אידישע וואָרט" — עס וועט זיך אייך באַצאָלן

זייט איר געווען אין 1910

(אָדער פריער)

אין ווייניפּעג אָדער אין מערב קאַנאַדע?

זייט איר געווען פאַרבונדן מיט אַ אידישער געזעלשאַפט־לאַכער אינטערנעמונג, סאָסייטי, קלוב, און אַ. וו., וואָס איז דאָן געגרינדעט געוואָרן, — און עקזיסטירט ניט מער?

האָט איר אַ בילד פון מיטגלידער (גרופּע) פון וועלכער ניט איז אָרגאַניזאַציע, גענומען פאַר ניינצן־צען?

אויב יאָ, בעטן מיר אייך אונז איבערגעבן די איינצעלהייטן — ווי מאַטעריאַל פאַר דער געשיכטע פון

50 יאָר

אידישער ישוב אין מערב קאַנאַדע

וואָס וועט געדרוקט ווערן אין דער 20 יאָריקער

יובילוי אויסגאַבע

— פון —

"דאָס אידישע וואָרט"

נייע פּראָכט באַדינונג

פאַר דער באַקוועמלאַכקייט פון שי־פערס, וועט די נייע טראַק פּראָכט באַ־דינונג אָפּערירט פון דער ווייניפּעג סעלקירק און לייק ווייניפּעג רייזלוויי לויפן לויט דעם פאָלגנדן פּלאַן:

טראַקס וועלן אָנפאַנגען קאָלעקטן אין ווייניפּעג 11 דעם זייגער אינ־דערפרי, וועלן פאָרלאָזן ווייניפּעג 1 אַזייגער בייטאָג, וועלן אָנקומען קיין סעלקירק 3 אַזייגער בייטאָג. צוריקקע־רענדיק זיך קיין ווייניפּעג וועט דער טראַק פאָרלאָזן סעלקירק 5 אַזייגער נ. מ. און וועט אָנקומען קיין ווייניפּעג 6 אַזייגער נ. מ.

דער רייז איז 20 סענט אַ הונדערט פונט, מיט אַ מינימום טשאַרדזש פון 25 סענט אַ שיפּמענט.

לייק שיפּמענטס דעליווערט דירעקט צום "דאָק" אין סעלקירק.

פאָנט 347 842 אָדער 348 842 און דער פּראָכט וועט צוגענומען ווערן פון אייער ווערהויז.

ספּעציעלע קוואָטיישאָנס אויף סאַ־לייר טראַק לאַוד לאָטס.

WINNIPEG, SELKIRK & LAKE WINNIPEG RAILWAY

צווייטער פּלאַץ, עלעקטריק רייזלוויי טשעמבערס

THE TRADERS TRUST COMPANY

אַפיציעלע אַסייניס, עקזעקיוטאָרס, אַדמיניסטראַטאָרס, פינאַנציעלע אַגענטן

4טער פּלאַץ, יוניאָן טראַסט בילדינג — טעלעפאָן 26 892

TENTEST

INSULATING BUILDING BOARD

טען/טעסט האַלט אייער היים אין אַ באַקוועמלאַכער לעבנס טעמפּעראַטור, זו־מער און ווינטער. מאַכט גרויסע איינשפּאַ־רונגען אין באַהייצונג בילס. אייער אַרכי־טעקט, קאָנטראַקטאָר אָדער נאַענסטער **טען/טעסט** אינסולייישאָן פאַרטרעטער וועט אייך געבן פולשטענדיקע אינפאָר־מאַציע.

INTERNATIONAL FIBRE BOARD LIMITED
1111 Beaver Hall Hill - Montreal, Que.

"Sold by all good lumber dealers"

וועסטערן דיסטריביוטאָרס
THE T. R. DUNN LUMBER CO. LIMITED
Winnipeg, Man.